

Anti-pestprotocol

17 juni 2024

Inhoudsopgave

1. Vooraf	3
2. Wat doen we preventief vanuit DENISE?	3
3. Welke rol heeft de leerling?	4
4. Welke rol hebben ouder(s)/verzorger(s)?	4
5. Welke rol heeft de vertrouwenspersoon?	4
6. Wat is pesten?	4
7. Aanpak	5
8. Bijlage 1 - Leidraad gesprek gepeste leerling	8
8. Bijlage 2 - Leidraad gesprek met pester	9
8. Bijlage 3 - Adviezen voor ouder(s)/verzorger(s)	10

1. Vooraf

Op DENISE gaan we respectvol om met elkaar; met (mede)leerlingen, met ouder(s)/verzorger(s) en iedereen die onze gast is. We behandelen elkaar zoals we zelf behandeld willen worden. We oordelen niet over elkaar, gaan het gesprek met elkaar aan. We stellen elkaar vragen en luisteren. We spreken elkaar aan en helpen elkaar. Samen zijn we verantwoordelijk voor de sfeer in de school en het vormgeven aan de **drie kernwaarden** van DENISE: **verbondenheid, verantwoordelijkheid en ruimdenkendheid**. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies worden uitgesproken. Duidelijke afspraken over onze omgangsvormen zijn in de [DENISE Community Code](#) beschreven. Daarnaast hebben we de [10 schoolregels die in de schoolgids](#) (pag.7) beschreven staan, die duidelijke kaders bieden aan wat wel of niet mag op DENISE. In dit protocol leggen we uit wie en hoe we handelen als pesten toch voorkomt.

2. Wat doen we preventief vanuit DENISE?

Iedere melding en/of signalering van pestgedrag wordt serieus genomen. De stappen die dan worden ondernomen zijn terug te vinden in punt 7. Aanpak (p.5). Deze aanpak is erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen. Dit geldt ook voor een melding van pesten door iemand anders dan de betrokken leerlingen, bijvoorbeeld medeleerlingen of ouders. Zij doen een melding van pestgedrag bij de mentor/groepsleerkracht.

Pesten benaderen we als een systematisch probleem, dat niet meer op te lossen valt met een enkele interventie op één niveau. Daarom worden in de schoolbrede aanpak interventies op verschillende niveaus (op individueel en klassikaal niveau/schoolniveau) gecombineerd ingezet*.

- De school werkt aan een zo goed mogelijke schoolcultuur en sfeer waarin veiligheid van alle leerlingen en medewerkers voorop staat
- In de hele school gelden de 3 kernwaarden van DENISE en de [DENISE Community Code](#) die hieruit voort is gekomen. Medewerkers, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) zijn zich hier bewust van en leven hiernaar, zowel offline als online.
- De school werkt actief aan een samenwerking met ouder(s)/verzorger(s)
- De school zorgt dat alle betrokken medewerkers – schoolleiding, afdelingsleiders, mentoren, groepsleerkrachten en vakdocenten – voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school in het bijzonder.
- Alle medewerkers hebben een belangrijke taak om binnen school te signaleren en dit door te geven aan de groepsleerkracht/mentor van een leerling.
- In alle groepen worden in de eerste week van het schooljaar afspraken gemaakt/regels opgesteld hoe er in de groep met elkaar omgegaan wordt. In de daaropvolgende “gouden weken” staan deze afspraken en de al geldende afspraken zoals de schoolregels en de DENISE community code centraal. In de “zilveren weken” (iedere week na een vakantie), worden de afspraken opnieuw onder de aandacht gebracht.
- Groepsleerkrachten en docenten organiseren activiteiten en samenwerkingsopdrachten waarmee gewerkt wordt aan het creëren van een vriendelijke en veilige sfeer in de klas, het verbeteren van de onderlinge relaties tussen leerlingen en het vergroten van het bewustzijn van de leerlingen.
- We behandelen in het PO onderwerpen op sociaal-emotioneel gebied tijdens de dramalessen en met de methode KWINK, in het VO behandelen we deze onderwerpen tijdens de mentorlessen.
- Leerlingen van groep 7, 8, 9 en 10 krijgen voorlichting van de politie via EPJO. Hierin

- wordt ook gesproken over online pesten en de gevolgen daarvan.
- In elke PO-groep wordt minimaal één keer per jaar het welbevinden van leerlingen in kaart gebracht met behulp van het instrument Kindbegrip, zodat leerkrachten hierop kunnen ondersteunen.
 - In het VO en groep 6, 7 en 8 van PO wordt ieder jaar het tevredenheidsonderzoek afgenomen bij leerlingen. Daarin worden leerlingen onder andere bevraagd over hun gevoel van veiligheid en pesten.

3. Welke rol heeft de leerling?

Leerlingen proberen er eerst samen uit te komen en afspraken te maken. Als leerlingen dit niet lukt, gaan ze naar de mentor/groepsleerkracht of vertrouwenspersoon om de situatie voor te leggen. Leerlingen die zien dat een andere leerling in de problemen zit, moeten dit ook melden aan de mentor/groepsleerkracht.

4. Welke rol hebben ouder(s)/verzorger(s)?

Ouder(s)/verzorger(s) van een gepest kind worden serieus genomen; zij kunnen hun verhaal doen bij medewerkers van de school zoals de groepsleerkracht/mentor, afdelingsleider, vertrouwenspersoon, etc.. Ouder(s)/verzorger(s) die daarom vragen kunnen informatie en advies krijgen over pesten en de manieren waarop dit kan worden aangepakt. Er wordt samengewerkt tussen school en ouder(s)/verzorger(s) om het pestprobleem aan te pakken. Het is mogelijk dat u hulp buiten DENISE wilt voor uw kind. U kan contact opnemen met uw huisarts of het Ouder- en Kindteam uit uw wijk. Zie bijlage III voor tips en adviezen.

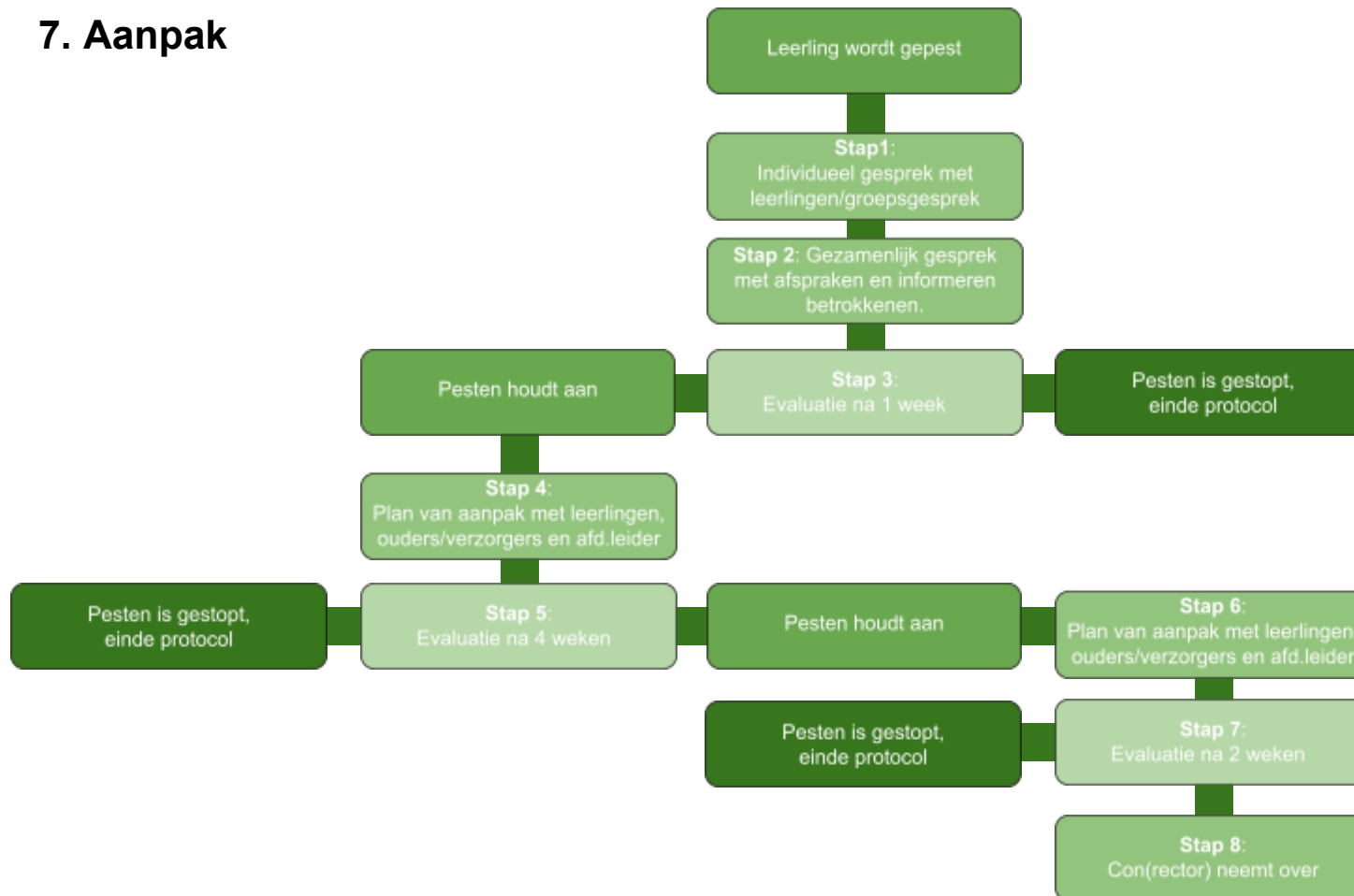
5. Welke rol heeft de vertrouwenspersoon?

Leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) kunnen, bij de vertrouwenspersoon terecht met problemen van vertrouwelijke aard, bijvoorbeeld op het terrein van pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie of agressie. De vertrouwenspersoon op school kan klachten bespreken of indien nodig doorverwijzen. De vertrouwenspersonen op DENISE zijn mevr. Franke (p.franke@denise.espritscholen.nl) en dhr. van Schie (m.vanschie@denise.espritscholen.nl)

6. Wat is pesten?

Pesten is een vorm van verbaal, fysiek en/of psychologisch geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Een klimaat waarin gepest wordt, is vervelend voor iedereen. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Lastig is dat veel pestgedrag niet altijd te zien is door anderen, waardoor het moeilijk is om er grip op te krijgen. Leerlingen die worden gepest schamen zich soms; medeleerlingen zien het signaleren van pestgedrag soms als 'klikken'. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Medewerkers van de school moeten oog hebben voor de signalen van pesten en gepest worden bij leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor groepsleerkrachten en mentoren betekent het dat ze individuele en groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden. Dit wordt duidelijk in het onderstaande overzicht.

7. Aanpak

- **Leerling wordt gepest** (gesignaleerd en gemeld)

Stap 1: Individueel gesprek met leerling(en) (en/of groepsgesprek indien nodig)

- De mentor/groepsleerkracht spreekt de betrokken leerlingen individueel om duidelijkheid te krijgen over het ontstaan van het pestgedrag en hoe dit tot uiting komt. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat.
- Indien daar aanleiding toe bestaat, besteedt de mentor/groepsleerkracht in zijn/haar klas expliciet aandacht aan pestgedrag tijdens een groepsgesprek. De verschillende perspectieven worden gehoord. De mentor/groepsleerkracht bespreekt de aanpak uit dit anti-pestprotocol.

Stap 2: Gezamenlijk gesprek met afspraken en informeren betrokkenen

- De mentor/groepsleerkracht brengt de betrokken leerlingen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek. De mentor/groepsleerkracht probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen.
- Er worden (nieuwe) afspraken gemaakt en in Parnasys (po) of Magister (vo) genoteerd en de afdelingsleider wordt door de groepsleerkracht/mentor op de hoogte gebracht.
- Ouder(s)/verzorger(s) worden betrokken of in ieder geval geïnformeerd om het proces te ondersteunen. Voor mentor/groepsleerkracht is meer informatie te vinden over conflicten oplossen via [deze link](#)
- Indien nodig wordt de klas betrokken en gezamenlijk gesproken over mogelijke oplossingen en hoe de groep/de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.

Stap 3: Evaluatie na 1 week

Door middel van follow-up gesprekken met alle betrokkenen worden de gemaakte afspraken geëvalueerd door de mentor/groepsleerkracht. Er wordt gekeken wat er goed gaat, wat er beter/anders kan en wat er (nog) nodig is voor een verbetering.

Als het blijkt dat er **voldoende verbetering** te zien is en **het pesten is gestopt**, dan wordt gezamenlijk het protocol afgesloten en dit gecommuniceerd met alle betrokkenen uit stap 2.

- **Pesten houdt aan** (gesignaleerd, gemeld of vastgesteld)

Stap 4: Plan van aanpak (handelingsplan in po) met leerlingen, informeren van ouder(s)/verzorger(s) en afdelingsleider

De groepsleerkracht/mentor maakt duidelijke afspraken met betrokkenen over hoe het pesten moet stoppen. Hij/zij kan gebruik maken van de input van het ondersteuningsteam en de afdelingsleider. Het plan wordt gecommuniceerd met de betrokkenen.

Stap 5: Evaluatie na 4 weken

Na 4 weken wordt het plan van aanpak plan geëvalueerd. Het plan van aanpak wordt met de mentor/groepsleerkracht, leerlingen, afdelingsleider en ouders geëvalueerd.

Als blijkt dat er **voldoende verbetering** te zien is en het **pesten is gestopt**, dan wordt gezamenlijk het protocol afgesloten.

Wanneer blijkt dat het pesten **niet is gestopt**, volgt stap 6.

Stap 6: Plan van aanpak (handelingsplan in po) met leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) door de afdelingsleider

Wanneer doelen niet zijn behaald neemt de afdelingsleider de taken van mentor/groepsleerkracht over en herhaalt stap 4 met een evaluatie na 2 weken (stap 7). Ook wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.

- De afdelingsleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - confronteren;
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen;
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
- De afdelingsleider adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door het ondersteuningsteam. Hierbij wordt er, voor de individuele leerling, een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgestart.
- De afdelingsleider nodigt ouder(s)/verzorger(s) met de individuele leerling uit op school om de gemaakte afspraken te bespreken en ze op de hoogte te brengen van het vervolgtraject: als pesten niet stopt is dit een overtreding van de schoolregels en kan dit leiden tot schorsing van de leerling.
- De afdelingsleider bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouder(s)/verzorger(s).
- De afdelingsleider zorgt voor terugkoppeling van alle informatie aan de mentor/groepsleerkracht.

Stap 7: Evaluatie na 2 weken

Na 2 weken wordt het plan van aanpak plan geëvalueerd. Het plan van aanpak wordt met de mentor/groepsleerkracht, leerlingen, afdelingsleider en ouder(s)/verzorger(s) geëvalueerd.

Als blijkt dat er **voldoende verbetering** te zien is en het **pesten is gestopt**, dan wordt gezamenlijk het protocol afgesloten.

Wanneer blijkt dat het pesten **niet is gestopt**, volgt stap 8.

Stap 8: (Con)rector neemt over

Wanneer de doelen wederom niet zijn behaald en het pesten aanhoudt, wordt de (con)rector betrokken. Mogelijke gevolgen van onophoudelijk pesten is een schorsing en uiteindelijk verwijdering van school van de pester.

8. Bijlage 1 - Leidraad gesprek gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt?
- (H)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouder(s)/verzorger(s) of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er leerlingen die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen? Let ook op lichaamstaal.
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen? Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen tegenover de pester? Zo niet, wat kan jij hier als mentor/groepsleerkracht doen? Is er meer begeleiding of training nodig? Zo ja, bespreek de leerling met de teamleider en Intern Begeleider.
- Maak een afspraak met de leerling voor een terugkoppeling. Zorg dat er niet te veel tijd zit tussen het gesprek en de terugkoppeling.

Gepeste leerlingen lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Besteed hier aandacht aan.

8. Bijlage 2 - Leidraad gesprek met pester

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan;
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen;
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

- Wees objectief en probleemgericht: beschrijf de feiten, check deze (kloppen ze) en vermijd interpretaties ('Je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent?'); confronteren is niet hetzelfde als kritiek leveren.
- Wees relatiegericht: je drukt de pester met zijn neus op de feiten, maar maakt hem niet met de grond gelijk! Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt, maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: 'Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt.' Zeg nooit: 'Je bent heel gemeen'.
- Wees specifiek: benoem de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als: 'altijd', 'vaak' en 'meestal'. Kritiek dreigt daardoor te algemeen te worden.
- Wees veranderingsgericht: je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt je je op het 'waarom': hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? enz. Maak duidelijk dat er een tekort aan inlevend vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van het ondersteuningsteam.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie stappenplan).

8. Bijlage 3 - Adviezen voor ouder(s)/verzorger(s)

Ouder(s)/verzorger(s) van het slachtoffer

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouder(s)/verzorger(s) van de dader om het probleem bespreekbaar te maken.
- Adviseer / stimuleer uw kind om het pesten te melden / te bespreken met de leerkracht en stel hierbij zelf de leerkracht ook op de hoogte.
- Door positieve stimulering en zogenaamde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten moet komen.

Ouder(s)/verzorger(s) van de pester

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans dader te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouder(s)/verzorger(s)

- Neem de ouder(s)/verzorger(s) van het slachtoffer serieus.
- Neem ook de ouder(s)/verzorger(s) van de dader serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem het goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Raadpleeg bij vragen of zorgen de leerkracht of directie.